

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Antidota Evangelica Contra Horvm Temporvm Hæreses

In Qvibvs Quatuor Euangeliorum illi textus explicantur, quibus vel hæretici hodie (maximè Caluinus & Beza) ad sua dogmata propugnanda vti solent, vel ad hæreticorum dogmata impugnanda Catholici vti possunt

Stapleton, Thomas

Lvgdvni, 1595

Cap. 3.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39463

quibus Dei veritatem adulterare & in mendacium vertere nulla religio fuit. Vides lector, quàm vehementer concludit, quod nullo argumento probavit. Quæ autem à nobis de his Magis tum hoc in loco tum alibi, ut suprà designatum est, in medium prolata sunt, omnium iudicio relinquo an ipsum Calvinum crassæ admodum inscitix non convincant, ut ad hanc accusationem tam atrocem hoc loco instituendam, iusta Dei vindicta obstupefactus videri queat, ut omnium ludibrio pateret, tum inscitia eius, tum maledicentia: cui (ut in sequentibus demonstrabitur) evangelicam veritatem adulterare & in mendacium vertere nulla religio, perpetua consuetudo est.

IN MATTHÆI CAP. III.

Verf. I. Prædicans in deserto Iudææ.

MAXIMA est hoc loco, pertinax, & generalis omnium hodie hæreticorum impietas, Scripturæque Evangelicæ depravatio. Negant enim in uniuersum omnes Ioannem Baptistam in aliquo deserto propriè dicto, in solitudine aut etimo aliqua vixisse, sed solum domi paternæ in locis montanis ac saluosis vitam egisse. Quod dicitur Ioannes concionatus in solitudine (ait in hunc locum Beza) non est ita accipiendum quasi fugerit hominum conspectum, ut ij postea fecerunt qui dicti sunt Eremitæ: sed de erum ex vulgi consuetudine hic vocatur regio saluosa, in qua habitabat Zacharias, ut scribitur Luc. 1. Ibi quoque fuisse domum Ioab legimus 2. Reg. 2. & huius deserti sex oppida numerantur Ios. 15. Hæc Beza. Nempe quia Lucæ 1. Zacharias pater D. Ioannis dicitur habitasse in montanis in ciuitate Iudæ, argumentum capiunt isti hæretici, Ioannis desertum nihil aliud fuisse quàm domum paternam in locis mōtuosis positam. Sed eorum ignorantia dupliciter refellitur. Primum, quia domus seu habitatio Zachariæ in montanis in ciuitate Iudæ fuisse dicitur, eoque illa ciuitas esset in monte Iudæ posita, & cuius as sacerdotalis nomine Hebron celeberrima in qua 7. annis regnauit Dauid de tribu Iudæ. Hanc enim ciuitatem in monte Iudæ filiis Aaron, ex quibus Zacharias erat, sorte datum fuisse, manifestè patet Iosue cap. 21. Ideoque D. Lucas sacis habuit nominasse illam ciuitatem Iudæ in montanis. Nulla enim alia erat

Ioannis
Baptista
habitatio.

erat ciuitas sacerdotalis in monte Iudæ præter istam. Hæc ergo ciuitas sacerdotalis Hebron antiquitate & nobilitate celeberrima, desertum D. Ioannis nullo modo esse potuit, si in ea semper mansisset.

Deinde in hoc etiam turpiter errant hæretici, quòd Ioannem in domo paterna habitasse, & in ea ciuitate prædicasse affirmant. Si enim desertum Iudææ quod hic Matth. dicit, est regio saltuosa, in qua habitabat Zacharias, vt affirmat Beza, necessariò sequitur quòd in ea regione vbi habitauit Zacharias, prædicauit. Ait enim Matthæus, *Prædicans in deserto Iudææ*. At verò Ioannem prædicasse circa Iordanem, qui à montanis Iudææ remotissimus erat, tres Euangelistæ conformiter docent. Præterea D. Ioannem in domo aut ciuitate paterna nec habitasse nec prædicasse, tota antiquitas vna voce attestatur; cuius testimonia in Prompt. Cath. Dom. 2. Aduentus vide. Sed hic pauca addemus. Petrus Alexandrinus Episcopus & Martyr in regulis ecclesiasticis can. 3. quas recepit & probauit Sexta Synodus cap. 1. refert S. Elizabetham cum paruulo suo Ioanne in desertum fugisse, quum ab Herode ceteri infantes ad necem quærentur; non quòd ille in finibus Bethlehem esset, ideòque edicto comprehensus, sed quòd de eius admiranda natiuitate *magnus timor esset super omnes vicinos eorum. & quòd diuulgarentur omnia verba hæc*, vt scribit Lucas; ideòque etiam ad Herodis aures suspiciosi tyranni peruenirent. Idem scribit Nicephorus in hist. Ecclesiastica, & Cedrenus in complemento ad annales Zonaræ. Propter hanc fugam in desertum Zacharias pater Ioan. Baptiste inter templum & altare occisus est, quia locum fugæ prodere noluit, vt grauissimi authores testantur. Cyrillus Alexand. aduersus Anthropomorphitas, Origenes in Matth. tract. 26. Gergor. Nyssenus in serm. de Christi nat. Basilius in homil. de humana Christi generat. Certè in Prato spiritali authore Sophronio cap. 1. describitur spelunca D. Ioannis in deserto non longè à Iordanis ripa, cuius etiam meminisse videtur Beda in tract. de locis sanctis cap. 13. Postremò D. Ioannem eremum tota vita incoluisse, & hoc ipso nomine eremitarum patrem esse (quod hæretici ferre nullo modo possunt) præter authores in Prompt. Cath. citatos disertissimè scribit Chrysostomus his verbis. *Sicut sacerdotum principes sunt Apostoli, ita & monachorum princeps Ioan. Baptista*. Rursum in hom. de Ioanne Baptista. *Considerate monachi dignitatem vestram. Ioannes princeps vestri est dogmatis.*

Cap. 1.
Lib. 1.
cap. 14.

Ioan. Ba-
ptista ere-
mitarum
pater.

Homil. 1.
in Maro.

Epist. 22. *matris. Ipse monachus statim ut natus in eremo viuit, in eremo nutritur. Sic ad Eustochium D. Hieronymus. Huius vita eremitica auctor Paulus, illustrator Antonius, & ut ad superiora conscendam, princeps Ioannes Baptista. Impudenter igitur Beza ceterisque hæretici negant hoc desertum Ioan. Baptista veram eremum fuisse, & vitam solitariam eum duxisse; quod magis adhuc in vita & vestitu eius postea apparebit.*

*Beza fig-
mentum
refutatur.*

Interim coniecturis vel mendaciis potius Bezanis breuiter respondendum. Per desertum hæc loca saluosa in quibus habitabat Zacharias, intelligi non posse, iam ostensum est. Ex vulgi consuetudine desertum sic vocari probare vult duobus argumentis. Primum quia in locis saluosis fuisse domum Ioab legimus 2. Reg. 2. ver. 34. Sed hoc purum mendacium est. Illo enim loco de domo Ioab nihil aliud dicitur, quam quod Hasael frater eius sepultus esset cum patribus suis in Bethlehem. Secundò quia Iosue cap. 15. huius deserti sex oppida numerantur: quod iterum aliud mendacium est. Quamuis enim illo in loco scribatur, *In deserto Betharaba ciuitates sex & villa earum*, tamen nec desertum Betharaba, quod ad sortem tribus Iudæ pertinebat, desertum in quo Ioannes prædicabat esse potuit, qui circa Iordanem prædicauit, qui fuit terminus possessionis filiorum Ruben, & a terra Iuda remotissimus; nec propriè illud desertum aut solitudo erat, quale Ioannis desertum fuit; quod vox Hebraica longè diuersa satis indicat. Nam in Iosue vox est מדבר quod loca magis montosa & habitata quam siluestria & vasta designat. Sed in Matthæo Syro vox est חורבה à radice חרב quod propriè desolare & destruere significat, quo verba significantissimè vritur Ezechiel cap. 29. ver. 10. *Dabo terram Aegypti in solitudines, gladio dissipatam: חרב להרבות* id est, in solitudines solitudinis, siue in vastissimam solitudinem. Tale erat desertum Ioannis Baptista, non quale fingunt molles hæretici; vocatur autem desertum Iudæ, quia quum Matthæus scriberet, tota Iudæa ad Iordanem vsque se extendebat, quæ ad distinctionem Samariæ sic vocabatur.

Ios. 13.

Verf. 2. Pœnitentiam agite.

*Pœnitentia
voca-
bulum.*

VERTIT hic Beza, vertuntque alij hæretici, *Respiscite*, acerrimèque contendunt pœnitentiam quam prædicauit Ioannes, posteaque Christus & Apostoli, nihil aliud fuisse

fuisse quàm resipiscèntiam, id est, mutationem vitæ in melius, absque vlllo necessario dolore, vel satisfactione pœnali adiuncta: & vocem Græcam hoc loco *μετάνοια*, qua voce Christus quoque & Apostoli semper vtuntur, nihil aliud significare. Contendit hoc loco Beza acerrimè hoc totum probare: & quia sapius hæc vox recurret, hæreticorum corruptioni semel respondendum est. *μετάνοια* (ait Beza) proprie significat, post factum sapere. & de errore admissio ita dolere vt corrigas: quod Latini proprie significat resipiscere: *μετάνοια* vero declarat post rem aliquam factam sollicitum esse & anxium, pro quo Latini dicunt pœnitere. Neque enim proprie complectitur vita & consilij mutationem in melius, sed simpliciter sollicitudinem quandam & displicentiam exprimit. Itaque Mattheus de Iuda proditore loquens *μετάνοια* inquit, *ἀπὸς πύθου*: non *μετάνοια*, tristitiam significans à qua absorptus est. Sic apud Paulum 2. Cor. 7. *μετάνοια* declarat dolorem capere ex eo quod factum erat: & ad Rom. 11. dona Dei dicuntur *ἀμετάνοια*, id est, eiusmodi vt non possint ipsi displicere, quum semel placuerunt. Quod Hebræis declarat vocabulum *תשובה* quum *μετάνοια* potius significetur verbo *שוב* unde *תשובה* conuersio. Itaque Petrus Act. 3. quum *μετάνοια* dixisset, statim subiunxit *καὶ τὴν ἄνοιαν*: vt illud explicaret. Idem facit Paulus Act. 16. Ergo *μετάνοια* & *μετάνοια* ubique interpretabimur resipiscere & resipiscèntiam: idq; ob hanc potissimum causam quod multi imperiti occasionem ex hoc dicendū genere arripuerint falsarum opinionum de satisfactione, quibus hodie agitur Ecclesia. Hæc hæctenus Beza, omnem huc vsque ecclesiasticum loquendi modum, & totius Scripturæ Latine perpetuam phrasim sua nouitate deprauans. Cæterum pœnitentiam agite, hoc loco, Græcè *μετάνοια*, non simplicem resipiscèntiam significare, qua corrigitur quod perperam factum fuit. (qui pœnitentiæ effectus potius est quàm ratio & natura) sed actionem quandam pœnalem, quæ in dolore ex peccatis anxio, & in satisfaciendi studio ac labore consistat, ex alijs Euangelicis & Apostolicis literis manifestè ostendetur. Infra cap. 12. de Ninivitibus dicitur quod pœnitentiam egerunt *μετάνοια* in predicatione Iona. Illam autem pœnitentiam non fuisse simplicem resipiscèntiam aut mutationem in melius, sed actionem valde pœnalem in ieiunio, sacco & cinere susceptam, Iona cap. 2. legimus. de qua lege Basilium in sermone habito in fame & siccitate. Sic rursum infra cap. 11. de Tyriis & Sidonijs ait Christus. *Οὐκ ἔστιν ἔτι*

Beza argumenta contra pœnitentiæ vocabulū,

Latina Ecclesia perpetua phrasim defenditur.

cilicio

cilicio & cinere pœnitentiam egissent ad μετανοιας. De Esau scribit Paulus, Non inuenit pœnitentia locum μετανοιας τοτε, quanquam cum lacrymis inquisisset eam. Heb. 12. Vbi ipse Beza vertit pœnitentiam, non resipiscentiam, & fatetur accipi pro dolore quem aliquis ex re præterita accipit: & addit Paulum vsurpare vocem μετανοιας pro μεταμελεια. Sed S. Chrylost. theologus Græcus, græcæque linguæ peritior, vocem μετανοιας hic propriè ab Apostolo accipi affirmat. docet autem pœnitentiam hanc etiam cum lacrymis cõiunctam, veram pœnitentiam seu μετανοιας non fuisse, non quia dolorem habuit adiunctum, vt Beza fingit, sed quia iustus & legitimus ille dolor non fuit. Vnde postea dicit. Iudas pœnituit (μετάνοια) sed malè. Laqueo se namque suspendit. Vbi per verbum μετανοιας, illud expressit Chrylostomus quod per verbum μεταμελεια expressit Matth. Græcus à Beza citatus. Sed addit Chrylostomus. Pœnituit & Esau, vel potius non pœnituit: lacryme quippe ille non erant pœnitentia & μετανοιας, ἀλλὰ ἐπιφύλαξις ἡγὸς θυμῶς, sed doloris & ira. Pœnituit & David dicens, lauabo per singulas noctes lectum meum. Hæc Chrylostomus semper vtens verbo μετανοιας. Sane quum Christus dicit iustos non indigere pœnitentia, & χριστὸς ἔχει μετανοιας, satis ostendit pœnitentiæ vocabulo actionem aliquam pœnalem notari, quam iustos subire non est opus. Sed vnus Apostoli locus 2. Cor. 7. huius vocis proprietatem euidenter ostendit. Etsi contristauit vos in epistola, non me pœnitet: & μετανοιας, id est, non muto factum, nec aliter fieri vellem, & si pœniteret videns quòd epistola illa & si ad horam vos contristauit: id est, & si tunc mallet me non fecisse, facilè præuidens quòd saltem ad tempus illa epistola vos deberet contristare. Nunc gaudeo, non quia contristati estis, sed quia contristati estis ad pœnitentiam: εἰς μετανοιας. Contristati enim estis secundum Deum, id est, propter offensum Deum. Qua autem secundum Deum tristitia est, pœnitentiam in salutem stabilem operatur, μετανοιας εἰς σωτηριαν ἀμεταμελειαυ κατὰ γὰρ λέγει. Pœnitentiam salutarem operatur, de qua postea non pœnitebit, vel quam semel factam nemo veller infectam. Hoc in loco μετανοιας accipit Paulus pro pœnitentia propriè dicta, id est pro tristitia peccati secundum Deum, quam salutarem tristitiam vocat, & cuius præclaros effectus in sequentibus describit. Μεταμελεια vero accipit pro noua animi mutatione, qua id nollemus factum quòd fecimus, aut contrà: & sic ad Rom. 11. dona Dei vocantur ἀμεταμελεια, id est, quæ semel colla

Bezam referat Chrylostomus.

Luc. 11.

Beza argumenta resuratur.

collata non vult non contulisse. Nam & sic Gen.6. *Pœnitent me fecisse hominem*; apud 70. est *μεταμελῶν*: & in textu hebraico *נחמתו* à verbo *נחם*, quod Beza vult displicentiam cum dolore significare, quasi illa in Deum cadere possit.

Quod autem Petrus Act.3. & Paulus Act.16. cum verbo *μετανοήσατε* adiunxerunt *μετάνοιαν*, id est, *Pœnitentiam agite & conuertimini*, non est explicatio vocis præcedentis, vt Beza colligit, sed effectus eius ac finis. Iubent enim Apostoli prius pœnitere de anteactis, & postea conuerti ad Deum per vitæ nouitatem. Quare in alia concione Petrus quum dixisset, *Pœnitentiam agite*, *μετανοήσατε* adiunxit: *& baptizetur vnusquisque vestrum*, quod nemo dubitat distinctum quid esse à pœnitentia, & quod eam comitari debeat. Porro quod ad duo illa verba hebraica attinet, *נחם* & *שוב* quæ duabus græcis vocibus *μεταμελῶν* & *μετανοῦν* respondere Beza vult, certum est apud hebræos illa duo in eadem significatione inueniri; & vtrumque conuersionem seu animi ac sententiæ mutationem significare: quod vnus locus Ionæ 3. cap. ver. 10. euidenter ostendit. Vbi *conuerti Deum & ignoscere*, per illa duo *שוב ונחם* ponuntur *Quis scit si Deus conuertatur & ignoscat?* Sane verbum *נחם* propriè consolationem accipere significat, & per accidens sententiam mutare ad suam consolationem. Quod autem de verbo *שוב* Beza notat per illud significare *conuerti*, vnde *תשובה* conuersio, sciendum est per idem verbum significari, *auerti*. Vnde *משובה* rebellio. Ideoque Iere. cap. 8. ver. 4. vbi legimus, *Qui auersus est, non reuertetur*, *ὁ ἀπισθῆναι δὲ ἐπισθῆναι*, in hebræo idem verbum est, *ישוב ולא ישוב*. Hoc igitur verbum vt multas habet significationes, sic inter cætera, pœnitentiam quoque agere significat, vt notat Pagninus. Et in Matth. hebræo habetur hoc loco *תשובה עשי* agite pœnitentiam. Quare non minus verbo *μεταμελῶν* quàm verbo *μετανοῦν* vox illa respondet: quæ etiam apud græcos eandem frequenter significationem habent, vt vtraque mutationem in melius, vtraque etiam displicentiam anxiam significant, vt ex locis iam citatis studiosus lector deprehendet. His accedit, apud veteres Ecclesiæ scriptores, publicos in Ecclesia pœnitentes, quorum erat maximè pœnalis pœnitentia, vocari *τὸς μετανοῦντας*: vt apud Sozom. lib. 7. cap. 16. & apud Socratem lib. 5. cap. 19. vel *τὸς ἐν μετανοίᾳ ὄντας*: vt apud Dionys. Arcopag. Eccles. hierarch. cap. 3. in princi-

Hebraica
verba Be-
za nouita-
tem non
adiuuant.

pio. Quibus ita explicatis facile patet inanem esse hæreticorum pruritus, qui Pœnitentiæ vocabulum in Resipiscentiæ vocem eos mutare compulit.

4. *Esca autem eius erat locustæ & mel siluestre.*

Dom. 2.
Aduetus.

Virtus au-
sterus Ioa.
Baptista.

Matth. 12.

Luc. 7.

DE vestimento D. Ioan. in deserto contra hæreticorum corruptelas in Prompt. Catholico disseruimus. Nunc de victu eius aspero ac vili aliquid contra eos notandum est. Nolunt enim ad vitæ eius sanctitatem ista ab Evangelistis commemorari. Dicit Calvinus in sua harmonia ad hunc locum. *Hoc Evangelista non numerat inter precipuas virtutes, quod rudi & austeriori viuendi forme addictus, etiam mediocrem vilitatamque munditiem fugerit: sed quia prius dixerat montanum fuisse hominem, nunc subiicit victum & vestitum habitationi consentaneum fuisse.* Mox reprehendit Catholicos, quod perfectam ferè iustitiam in externis laruis constituent, & quod sinxerint Ioannem in vita solitaria abhorruisse à communi viuendi more, sicuti eremita & monachi. Hæc ille doctrinæ Euangelicæ corruptor pestilens: Evangelistas enim Ioannis asperum victum ac vestitum ideo commemorasse, vt eximias eius virtutes recensere, vitamque planè eremiticam duxisse ostenderent, non solum omnes hætenus Patres docuerunt, vt antea dictum est, sed ex ipsis quoque Scripturis manifestum est. Matthæus enim cæterique Evangelistæ, vt prædicationis eius auctoritatem magis exprimerent, hanc eius vitæ rationem diligenter tradiderunt. Deinde maximus populi ad eum concursus vt in seqq. Matthæus describit, manifestum fuit de eius vitæ sanctitate testimonium: quam tanti æstimabant, vt an ipse Christus esset, dubitarent. Terriò Christus ipse ex utroque hoc capite victus & vestitus, eum publicè apud turbas commendauit. *Quid existis in desertum videre? hominem mollibus vestitum? vbi à contrario vestitus austeritatem laudat.* Rursum: *Venit Ioannes Baptista neque manducans panem, neque bibens vinum; & dicitis, Demonium habet.* Vbi à victus parsimonia eum laudat. Ex quo etiam loco patet summæ austeritatis causa solis locustis & mele Ioannem victitasse: sic enim illis vsus est, vt in vniuersum ab omni pane & vino abstineret. Si cibus illis tanquam maximè paraplilibus vsus fuisset, saltem panem quoque adhibuisset, quo nihil magis parabile est. Locustæ autem istæ qualia essent animalia, qualisque cibus, vide apud D. Hic

D. Hieron. in cap. 3. Nahum & lib. 2. aduersus Iouinianū. Insecti genus erant, paruas alas habens, ad volandum ineptum, ideoque satis parabile. Quum autem vox græca hoc loco *ἀνιδας* non solum locustas, sed & summitates herbarum significet, putant aliqui fuisse herbas de quibus hic Matth. loquitur: & hanc sententiam fortissimè sustinet Isidorus Pelsiora lib. 1. epist. 132. ad Timotheum & epist. 5. ad Nilum. Cæterum vox Syriaca hoc loco *מעמד* locustam animal propriè significat. Mel siluestre fuit valde amarum, vt idem scribit Isidorus & Euthymius in com. in hunc locum.

6. *Baptizabantur à Ioanne confitentés
peccata sua.*

AD hæc verba hoc venenum effundit Calvinus. *Ridiculi sunt Papistæ dum ad confessionem auricularem hoc detorquent. Neque enim adierant sacrifici quibus confiterentur, nec de omnibus peccatis fit mentio, nec dicitur Ioannes ordinarium confitendi ritum suis Discipulis mandasse. Imò vt Papistæ demus quod postulant, solis catechumenis propria erit confessio, post baptismum verò locum non habebit. Certè contra Ioannis exemplum confitendi legem à baptismo præscribunt. Hæc impostor ille. Respondeo antiquissimos Patres ex his verbis confessionem hominum iam Christianorū collegisse. Chrysostomus in hunc locum ait. *Tempus confessionis aquè & lotis baptisate & illotis profanisq; incumbit.* S. Basilius in reg. breuioribus cōfessionis necessitatem ex hoc Ioannis & Pauli in Actis exemplo confirmat. *Necessarium videtur his, quibus dispensatio mysteriorum Dei credita est, confitenda esse peccata. Siquidem rationem hanc in pœnitentia etiam veteres illos cernimus secutos fuisse, quando & in Euangelio scriptum est, quod Ioanni confitebantur peccata sua, & in Actis, Apostolis ipsis, à quibus etiam baptizabantur cuncti.* Hæc ille. Eodem modo colligit Rabanus in comment. in hunc locum. *Exemplum etiam tunc confitendi peccata ac meliorem vitam promittendi baptizandis dabatur.* Non ergo Papistæ sed antiquissimi Patres ridiculi sunt, si ad confessionem auricularem hoc exemplum accommodare ridiculum est.*

Sunt autem plane ridicula Caluini argumenta. *Non adierant, inquit, sacrifici quibus confiterentur. At adierat Ioannes, cui confitebantur, vt D. Basilius loco citato notauit. Non de omnibus (inquit) peccatis fit mentio. At propositio*

Papistarum nomine Patres antiquissimi accusantur.

Homil. 10. in Matth. Quæst. 200.

Act. 19.

Rabanus.

Caluini argumenta ridicula.

indefinita æquualet vniuersali, & ipsum vniuersale per accommodam distributionem intelligendum esset, quòd scilicet maiora & grauiora confiterentur. Neque enim nunc omnium sit necessaria confessio, venialium scilicet. *Non dicitur* (inquit) *Ioann. ordinarium confitendi ritum mandasse.* Atqui ordinarium hunc ritum fuisse, ex eo etiam patet quòd Apostoli eundem morem seruarent. Sic enim legimus; *Multi credentium veniebant confitentes & annuntiantes actus suos.* Sed (inquit Calvinus) hoc exemplum probat solis catechumenis propriam esse confessionem, vnde infert; *nos contra Ioannis exemplum confitendi legem à baptismo præscribere.* At verò tametsi Ioanni soli non baptizati confitebantur, *vbi supra.* Paulo tamen & Apostolis aliis, vt infert Basiliius, *multi credentium confitebantur,* è quorum numero iam baptizati esse poterant. Sed à minori ad maius, vel saltem ab exemplo summæ pietatis argumentati sunt Patres citati; confessionem iam baptizatis & in peccata relapsis esse necessariam, sicuti ante baptismum necessaria videbatur. Nec hoc contra Ioannis exemplum facit, sed ei conforme admodum esse, Patres citati indicarunt. Tametsi enim in subiecto variat, actio tamen non variatur. Simili ineptia inferre posset Calvinus, nos contra Ioannis exemplum facere, qui homines gentiles baptizamus, aut gentilibus baptizandis confessionis legem præscribimus, quia Ioannes solos Iudæos baptizauit, & soli Iudæi confitebantur illi peccata sua. Sed quemadmodum contra Ioannis exemplum hac in re non præscribitur, sic nec in altero.

9. *Et ne velitis dicere intra vos, Patrem habemus Abraham.*

Ecclesia vera perpetua. **T**Orquet hæc verba Calvinus contra vniuersum clerum Catholicum, qui veram Christi Ecclesiam apud se esse, neque deficere posse affirmat: quia *vult Deus in mundo agnoscere, noménque suum inuocari alibi autem non posse esse Ecclesiam quàm apud ipsos, apud quos Dominus fœdus suum deposuit.* Hæc ille Catholicorum nomine. Veram quidem Ecclesiam Christi deficere nullo modo posse, nec alibi inueniri quàm apud Ecclesiarum præpositos, ac magistros, eorumque greges, in libris de Principiis fidei doctrinæ contra omnes hæreticos demonstratum à nobis est. Sed tale aliquid Pharisæis à Ioanne hoc loco obiectum nec fuit; nec si fuisset, contra veram
ram

Act. 19.

vbi supra.

Ecclesia
vera per-
petua.

Lib. 4.

ram Christi Ecclesiam aliquid valeret. Tamen enim Pharisæi & Sadducæi hoc temere fecissent, non propterea veri Ecclesiarum magistri veram sibi Ecclesiam vendicare non debent. Cæcus hæreticus non videt tam contra sectam suam aut aliam quamlibet hoc argumentum valere, quam contra veram Catholicam Ecclesiam. Sed veræ Ecclesiæ refutandæ audis, quid contra sectam suam perinde valeret, non aduertit. Desperans Calvinus de sua secta, quod pro vera Ecclesia vnquam haberetur, audacter ea disputat quæ veræ Ecclesiæ auctoritatem quoquo modo labefactant. Caterum quum Pharisæos acriter taxasset, Ioannes, ne id ægrius ferrent, monet, ne quod de genere Abrahamæ essent, quod Deus sibi in pectus adoptauerat, gloriarentur, quasi hoc ad salutem factis esset, qui non sequeretur fidem Abrahamæ, nec facerent opera Abrahamæ. Nam tamen illi omnes Abrahamæ fidem & pietatem desererent, potest tamen Deus suscitare etiam ex lapidibus terræ novos filios, nouum semen, nouum populum fidelem ipsi Abrahamæ, id est, qui semen Abrahamæ vocari possent propter fidem & opera Abrahamæ quæ imitarentur.

Verum enim vero contra hæreticorum imputatiuam iustitiam valet insigniter hic locus. Dicunt hæretici homines ex sese impios iustificari & pro iustis à Deo approbari quatenus per fidem in Christo sunt, qua Christi iustitiam illis imputatam apprehendunt. Hoc est enim iustificare impium, vt ad Rom. 4. exponit Beza. Contra hõs merito dicitur, Nolite dicere, mediatorem habemus Christum, sed si Christi estis, opera Christi facite, mandata eius seruate, nec sola fide in Christum contenti estote. Sic enim isti Pharisæi si sem Abrahamæ tenebant eundem Deum colebant, eadem Circumcisione utebantur, eundem Messiam Abrahamæ re promissum expectabant: & quia in eodem fœdere cum Abraham erant, certo sibi salutem promittant. Sed Ioannes contra hanc inanem fiduciam monet, ne de parte Abraham gloriètur, sed eius quoque obedientiam & bona opera imitarentur. Ideo subiunxit: *Omnis arbor quæ non facit fructum bonum excidetur, & in ignem mittetur.* Eodẽ modo Christus postea eisdẽ de Patre Abraham gloriantibus dixit. *Si filij Abrahæ estis, opera Abrahæ facite.* Sic contra Calvinũ maxime eiusque sectatores hic locus valet.

*Imputati-
ua iustitia
refellitur.*

Ioan. 8.

7. Progenies viperarum.

Sectas hypocriticas & populi seductores acerrimè taxat: quos ita vocat, vel quia sicut vipera de vita sua periclitantur

Seductores populi viperu cōparati. tur nisi ad aquam protinus accurrāt, ubi veneno suo aliquem laferint, sic isti de æterna salute periclitarentur nisi post noxia venena & pessimæ doctrinæ fermenta in populum effusa ac immixta, ad baptismum Ioannis non accurrerent; vel quia sicut vipera pellem habet variegatam & eleganter pictam, intus verò tota venenata est: sic isti Pharisei & Sadducei foris erāt parietes dealbati, sed intus quasi sepulchra fœtida, & variis sceleribus pleni, quales seductores hæretici esse solent: vel denique quia parricidium in illis notat, quòd omnes iustos persequerentur; quòd aperte illis Christus postea obiecit, sicuti vipera per vtriusque parentis necem frequenter in lucem prodit. Mas enim a femella per coitum occiditur, dum hæc illius caput in os eius insertum abrodit, paruuli autem quum nascuntur, matris ventrem aliquando perumpunt, eamq; occidunt. Tales sunt omnes hæretici & seductores, qui Ecclesiam matrem lacerant, ut inde exeant, qui pros in Ecclesia acerrimè persequuntur, qui certissimè pereunt nisi ad aquam penitentia quam Ioanes prædicauit, tempestiuè se recipiant. Progenies quoque viperarum ab inuidiæ sibilis (qua maximè laborabant Pharisei) vocari poterant, ut censet Augustinus: vel etiam quia pessimorum parentum pessimi essent filij, inuidia & calliditate pleni, ut exponit Gregorius homilia 20. in Euangelia, & Hieronymus ad Isa. cap. 30. & ad Matth. cap. 23. quòd etiam in hæreticos seductores aptissimè quadrat: qui astutia & nequitia in errorem circumueniunt.

Cap. 2. 3.
infra.

Serm. 1.
Dom. 2.
Quadrages.

IN MATTHÆI CAP. III.

2. *Et quum ieiunasset 40. diebus & 40. noctibus, postea esurijt.*

Caluini
scopus in
Scriptura
exponen-
dis.

V V M id Caluino Scripturas omnes Euangelicas & Apostolicas suis corruptissimis commentariis, seu commentis potius, non tam explicanti quam studio deprauanti, propositum fuisse, ut quauis data occasione Catholicæ Ecclesiæ seu dogmata ac fidē, seu praxim & cultum carperet & impugneret, hoc quoque in loco, quia ieiunium quadragesimale toto orbe Christiano religiosè obseruari cernebat, partim sanè alias ob causas (quas impostor altè dissimulat) partim etiā ad imitationem Christi Redemptoris nostri qui totidem diebus ieiunauit,
Calvinus